

Brüssel, 25. märts 2019
(OR. en)

5951/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0207(COD)

CODEC 264
JAI 87
INF 13
CADREFIN 57
FREMP 13
PE 20

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm – Euroopa Parlamendis toimunud menetluse tulemus (Strasbourg, 14.–17. jaanuar 2019)

I. SISSEJUHATUS

Raportöör Bodil VALERO (Verts/ALE, SE) esitas kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel raporti, mis sisaldab 112 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 1–112) määruse ettepaneku muutmiseks.

Lisaks sellele esitas EFDD fraktsioon ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 113) ning ENF samuti ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 114).

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 17. jaanuaril 2019 toimunud hääletusel määruse ettepaneku muutmiseks vastu muudatusettepanekud 1–72, 73 (esimene osa) ja 74–112. Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Vastuvõetud muudatusettepanekud on esitatud lisas.

Pärast hääletamist saadeti ettepanek tagasi komisjonile vastavalt Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 59 lõike 4 punktile 4, jättes seega parlamendi esimese lugemise lõpule viimata ja alustades läbirääkimisi nõukoguga.

Õiguste ja väärtuste programmi loomine ***I

Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (COM(2018)0383 – C8-0234/2018 – 2018/0207(COD))¹

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Pealkiri

Komisjoni ettepanek

Ettepanek:
EUROOPA PARLAMENDI JA
NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste
programm

Muudatusettepanek

Ettepanek:
EUROOPA PARLAMENDI JA
NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse **kodanike,**
võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste
programm

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus,

Muudatusettepanek

(1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.“
Nende õiguste ja väärtuste seas on
inimväärikus, nagu seda tunnustatakse
inimõiguste ülddeklaratsioonis, kõikide

¹ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0468/2018).

solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.

põhiliste inimõiguste alus. „Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1a) Euroopa Parlament rõhutas oma 30. mai 2018. aasta resolutsioonis 2021.–2027. aasta finantsraamistiku ja omavahendite kohta, kui olulised on horisontaalsed põhimõtted, mis peaksid toetama mitmeaastast finantsraamistikku ja sellega seotud liidu poliitikat, sealhulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkide lisamist kõigisse liidu poliitikavaldkondadesse ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku algatustesse, ning rõhutas, et diskrimineerimise kaotamine on äärmiselt oluline, et täita liidu kohustused kaasava Euroopa ees, ja taunis soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja soolise võrdõiguslikkuse alaste kohustuste puudumist liidu poliitikavaldkondades, nagu on esitatud mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekutes.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1b) Euroopa Parlament väljendas oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku suhtes võetava parlamendi seisukoha ettevalmistamise kohta uuesti oma toetust kultuuri-, haridus-, meedia-, noorsoo-, spordi-, demokraatia-, kodakondsus- ja kodanikuühiskonna programmidele, mis on selgelt tõestanud Euroopa lisaväärtust ja on toetusesaajate hulgas jätkuvalt populaarsed, ning rõhutas, et liit saab tugevamaks ja ambitsioonikamaks ainult siis, kui tema eelarvet suurendatakse, ning soovitas luua komisjoni hallatava liidusisese Euroopa Demokraatia Fondi, et kodanikuühiskonda ning demokraatia ja inimõiguste valdkonnas töötavaid vabaihendusi rohkem toetada. Tuleks tagada pidev toetus senisele poliitikale, suurendada liidu juhtprogrammidele eraldatavaid vahendeid ja uute ülesannete jaoks tuleks eraldada uued rahasummad.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes. Tuleb jätkata nende õiguste ja väärtuste edendamist ja tugevdamist, jagamist kodanike ja rahvaste

(2) Liit ja kõik liikmesriigid peavad jätkama nende õiguste ja väärtuste aktiivset viljelemist, kaitsmist ja edendamist oma kõigis poliitikavaldkondades järjepidevalt ning neid tuleb tugevdada ja jagada kodanike ja

vahel ning **seadmist** Euroopa projektis kesksele kohale. Seepärast luuakse ELi eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi ja lõhenemisega, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: inimõigusi, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, **õigusriigi põhimõtet**. Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Uue fondi osana jätkab õigusprogramm liidu õigusruumi edasiarendamise ja piiriülese koostöö toetamist. Kodanike, õiguste ja väärtuste programm koondab enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁸ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁹ loodud programmi „Kodanike Euroopa“ (edaspidi „eelkäija programmid“).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁹ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

rahvaste vahel ning **seada** Euroopa projektis kesksele kohale, **kuna nende õiguste ja väärtuste kaitse halvenemine ükskõik millises liikmesriigis võib kahjustada kogu liitu tervikuna**. Seepärast luuakse ELi eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi ja lõhenemisega **ning iseseisva kodanikuühiskonna järjest kahaneva ruumiga**, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: inimõigusi, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, **diskrimineerimise keeldu ja õigusriiki**. Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Uue fondi osana jätkab õigusprogramm liidu õigusruumi edasiarendamise ja piiriülese koostöö toetamist. Kodanike, **võrdõiguslikkuse**, õiguste ja väärtuste programm (**edaspidi „programm“**) koondab enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁸ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁹ loodud programmi „Kodanike Euroopa“ (edaspidi „eelkäija programmid“) **ja seda kohandatakse uutele Euroopa väärtustega seotud probleemidele**.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁹ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad **peamiselt** inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeesmärk on toetada ja hoida õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda. **See tähendab** aktiivset kodanikuühiskonda ja inimeste kodaniku-, **sotsiaalse** ja **demokraatliku osaluse soodustamist** ning **seda, et edendatakse** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis põhineb meie ühisel ajalool ja mälul. Euroopa Liidu lepingu artiklis 11 **on täpsustatud**, et institutsioonid **annavad** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek

(3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, **võrdõiguslikkust**, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeesmärk on toetada ja hoida õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, **avatud**, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda, **rahastades meetmeid, millega edendatakse** aktiivset, **hästi arenenud, säilienõtket ja võimestatud** kodanikuühiskonda, **sealhulgas meie ühiste väärtuste edendamise ja kaitsmise toetamist, ning millega ergutatakse** inimeste kodaniku-, **sotsiaalset** ja **demokraatlikku osalust** ning **soodustatakse rahu ja viljeletakse** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis põhineb meie **ühistel väärtustel**, ühisel ajalool ja mälul **ning pärandil**. Euroopa Liidu lepingu artiklis 11 **nõutakse**, et institutsioonid **peaksid kodanikuühiskonnaga avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi ning annaksid** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3a) Komisjon peaks tagama

korrapärase, avatud ja läbipaistva dialoogi programmi toetusesaajatega ja muude asjakohaste sidusrühmadega, luues kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi rühma. Kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi töörühm peaks aitama kaasa kogemuste ja heade tavade vahetamisele ning arutelule poliitika arengu üle programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkides ning sellega seotud valdkondades. Kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi rühm peaks koosnema organisatsioonidest, kes on valitud saama programmist tegevus- või meetmetoetust, ning teistest organisatsioonidest ja sidusrühmadest, kes on väljendanud huvi programmi või töö vastu selles poliitikavaldkonnas, kuid keda programmist tingimata ei toetata.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) **Õiguste ja väärtuste programm** (*edaspidi „programm“*) peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes. Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise.

Muudatusettepanek

(4) **Programm** peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on **aluslepingutes sätestatud** väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes **ja seda edasi arendades**. Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi **ning võimalusi osalemiseks**, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud **ja sihipäraseid** lähenemisviise,

*sealhulgas edendada kõiki
võrdõiguslikkuse ja soolise
võrdõiguslikkuse vorme.*

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4a) Õigusriigi ja demokraatia täielik järgimine ja edendamine on äärmiselt oluline, et suurendada kodanike usaldust liidu vastu. Õigusriigi järgimine liidus on nii põhiõiguste kaitsmise kui ka kõikide aluslepingutes sätestatud õiguste ja kohustuste kaitsmise eeltingimus. Viisil, kuidas õigusriigi liikmesriikides rakendatakse, on oluline roll liikmesriikide ja nende õigussüsteemide vahelise vastastikuse usalduse tagamisel. Seepärast tuleks programmiga edendada ja kaitsta põhiõigusi, demokraatiat ja õigusriiki kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil.

Muudatusettepanek 10

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4b) Õigusriik, üks ELi lepingu artiklis 2 osutatud liidu väärtusi, hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkust, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlust; täidesaatva võimu omavoli keelamist; sõltumatute kohtute pakutavat tõhusat kohtulikku kaitset, sealhulgas põhiõiguste

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide või linnade võrgustike raames, toetame kodanikuühiskonna organisatsioone programmiga hõlmatud valdkondades, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, mitmekesisust, **dialogi** ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine **kuuluvustunde** tekkimist ja Euroopa identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.

Muudatusettepanek

(5) Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, **edendada demokraatlikku osalemist ja võimestada kodanikke kasutama Euroopa kodakondsusega seotud õigusi**, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust, **mille eesmärk on tasakaalustatud geograafiline jaotus**. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide või linnade võrgustike raames, toetame **kohaliku, piirkondliku, riikliku ja riikidevahelise tasandi** kodanikuühiskonna organisatsioone programmiga hõlmatud valdkondades, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus **ja liidu poliitilise tegevuskava kujundamises**. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, **kultuuridevahelist dialoogi, kultuurilist ja keelelist** mitmekesisust, **leppimist, sotsiaalset kaasamist** ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine **liitu kuulumise tunde** tekkimist ja Euroopa **kodanikuks olemise ühist** identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5a) Mitmekesisuse suurenemine ja üleilmsed rände suundumused muudavad meie ühiskondades tähtsamaks kultuuride- ja usunditevahelise dialoogi. Programmist tuleks täielikult toetada kultuuride- ja usunditevahelist dialoogi, mis on osa Euroopa sotsiaalsest harmooniast ning tähtis element sotsiaalse kaasatuse ja ühtekuuluvuse edendamisel. Kuigi usunditevaheline dialoog võib aidata juhtida tähelepanu usu positiivsele panusele sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, võib usundialaste teadmiste puudumine võimaldada ära kasutada elanikkonna usulisi tundeid. Seepärast tuleks programmist toetada usundialaseid teadmisi arendavaid projekte ja algatusi, soodustades nii usunditevahelist dialoogi ja vastastikust mõistmist.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) *Ajaloolist mälu* ja Euroopa ajaloolise mälu *kriitilist analüüsi* on vaja selleks, et kodanikud oleksid teadlikud ühisest ajaloost kui ühise tuleviku, *moraalse suuna ja ühiste väärtuste* alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide asjakohasust, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.

(6) *Ajaloolise mälu*ga seotud tegevust ja loovat mõtlemist Euroopa ajaloolise mälu üle on vaja selleks, et kodanikud, *eeskätt noored* oleksid teadlikud oma ühisest ajaloost kui ühise tuleviku alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, *sotsiaalsete*, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide, *sallivuse ja dialoogi* asjakohasust, *et edendada jagatud väärtustel, solidaarsusel, mitmekesisusel ja rahul põhinevaid ühiseid arusaamu*, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise

mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) **Kodanikud peaksid ka olema teadlikumad** oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb **toetada** ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel.

Muudatusettepanek

(7) **Liidu kodanikud ei ole piisavalt teadlikud** oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, **näiteks õigusest hääletada Euroopa ja kohalikel valimistel või saada teiste liikmesriikide saatkondadelt konsulaarkaitset. Kodanikud peaksid olema neist õigustest teadlikumad ja** tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb **tugevdada kõikidel tasanditel** ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7a) **Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta resolutsioonis Euroopa südametunnistuse ja totalitarismi kohta ning nõukogu 9.–10. juuni 2011. aasta**

järeldustes totalitaarsete režiimide poolt Euroopas toime pandud kuritegude mälestuse teadvustamise kohta rõhutatakse, et on tähtis hoida minevikumälestusi elus, et ehitada üles ühine tulevik, ning tõstetakse esile liidu rolli nende kuritegude kollektiivse mälestuse säilitamises, jagamises ja tutvustamises, seda samuti eesmärgiga tugevdada Euroopa ühist, pluralistlikku ja demokraatlikku identiteeti.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) **Naiste ja meeste** võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtusi ja eesmäärke. Naiste diskrimineerimise ja nende ebavõrdse kohtlemisega riivatakse nende põhiõigusi ja takistatakse nende poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku osalemist ühiskonnas. Pealegi takistavad struktuurilised ja kultuurilised tõkked tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamist. Seepärast on soolise võrdõiguslikkuse edendamine **liidu kõigis tegevustes** liidu tegevuse keskmes ja majanduskasvu soodustaja ning seda tuleks programmiga toetada.

Muudatusettepanek

(8) **Sooline** võrdõiguslikkus on üks Euroopa Liidu põhiväärtusi ja eesmäärke. **Käesoleva määruse artikliga 8 seatakse liidule ülesanne kaotada kogu oma tegevuse kaudu ebavõrdsus ning edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust. Soolise võrdõiguslikkuse osas on edusammud siiski väga aeglased, vt Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi avaldatud soolise võrdõiguslikkuse indeksit 2017. Naiste ja tütarlaste sageli vaikse ja varjatud interseksionaalse** diskrimineerimise ja nende ebavõrdse kohtlemisega **ning naistevastase vägivalla mitmesuguste vormidega** riivatakse nende põhiõigusi ja takistatakse nende poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku osalemist ühiskonnas. Pealegi takistavad **poliitilised**, struktuurilised ja kultuurilised tõkked tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamist. Seepärast on **liidu kõigis tegevustes** soolise võrdõiguslikkuse edendamine **soolise aspekti arvessevõtmise ja diskrimineerimisvastaste eesmärkide toetamise teel ning aktiivse stereotüüpide vastase võitluse ja vaikse diskrimineerimise takistamise abil** liidu

tegevuse keskmes ja majanduskasvu soodustaja ning seda tuleks programmiga toetada,

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Soolise vägivalla ning **laste ja noorte** vastase vägivalla näol on tegemist raske põhiõiguste riivega. Vägivallda esineb kogu liidus ning sellel on tõsised tagajärjed ohvrite füüsilisele ja psühholoogilisele tervisele ning ühiskonnale tervikuna. **Eriti haavatavad on vägivalla suhtes lapsed, noored ja naised, eriti lähisuhetes.** Tuleb võtta meetmeid, et edendada lapse õigusi ning toetada laste kaitsmist kahju ja vägivalla eest, mis ohustavad nende füüsilist või vaimset tervist ning millega rikutakse nende õigust arengule, kaitsele ja väärikusele. Liidu prioriteediks on võidelda vägivalla kõikide vormidega, edendada ennetusmeetmeid ning kaitsta ja toetada ohvreid, aidates seeläbi tagada üksikisikute **põhiõiguseid** ja soolist võrdõiguslikkust. Neid prioriteete tuleks programmist toetada.

Muudatusettepanek

(9) Soolise vägivalla, **laste, noorte ja eakamate inimeste, puudega inimeste, pagulaste ja rändajate ning mitmesuguste vähemusrühmade, näiteks etniliste vähemusrühmade ja LGBTQI-inimeste** vastase vägivalla näol on tegemist raske põhiõiguste riivega. Vägivallda esineb kogu liidus ning sellel on tõsised tagajärjed ohvrite füüsilisele ja psühholoogilisele tervisele ning ühiskonnale tervikuna. **Soolise vägivalla vastu võitlemine nõuab mitmemõõtmelist lähenemist, mis hõlmab juriidilisi, haridusalaseid, tervisealaseid (kaasa arvatud seksuaal- ja reproduktiivtervise alased õigused), majanduslikke ja muid ühiskondlikke aspekte, nagu naiste õigustega tegelevate organisatsioonide toetamine ning nõustamine, abi pakkumine ja projektide läbi viimine eesmärgiga luua sooliselt võrdõiguslikum ühiskond. On vaja aktiivselt võidelda juba noores eas tekkivate kahjulike stereotüüpide ja normide vastu ning vihakõne ja internetivägivalla kõigi vormide vastu.** Tuleb võtta meetmeid, et edendada lapse õigusi ning toetada laste kaitsmist kahju ja vägivalla eest, mis ohustavad nende füüsilist või vaimset tervist ning millega rikutakse nende õigust arengule, kaitsele ja väärikusele. **Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) määratluse kohaselt tähendab naistevastane vägivald „kõiki soolise vägivalla akte, mille**

tulemusena või võimaliku tulemusena tekitatakse naisele füüsilisi, seksuaalseid, psühholoogilisi või majanduslikke kahjusid või kannatusi, sealhulgas selliste aktidega ähvardamist, sundi või omavolilist vabadusest ilmajätmist sõltumata sellest, kas see leiab aset avalikult või eraelus“. Liidu prioriteediks on võidelda vägivalla kõikide vormidega, edendada ennetusmeetmeid ning kaitsta ja toetada ohvreid, aidates seeläbi tagada üksikisikute **põhiõigusi** ja soolist võrdõiguslikkust. Neid prioriteete tuleks programmist toetada. **Meetmed vägivalla ennetamiseks ja ohvrite õiguste toetamiseks tuleks välja töötada koostöös sihtrühmaga, et tagada mitmeti haavatavate isikute erivajaduste arvestamine.**

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9a) Dokumentideta naised on vägivalla ja seksuaalse kuritarvitamise ees eriti kaitsetud ja nad ei saa kasutada tugiteenuseid. Äärmiselt oluline on rakendada ohvrikeskset lähenemist ja pakkuda kohaseid tugiteenuseid kõigile liidus elavatele naistele olenemata nende elanikustaatusest. Varjupaigamenetluses tarvilik sootundlik vaatenurk on interseksionaalses tegevuses väga oluline ja võib aidata soolist võrdõiguslikkust suurendada.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Selleks et hoida ära eri vägivalla vormid ja nendega võidelda ning kaitsta ohvreid, on vaja tugevat poliitilist tahet ja kooskõlastatud tegevust, mille aluseks on varasema Daphne programmi ning õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ja õigusprogrammi meetodid ja tulemused. 1997. aastast käivitatud Daphne rahastamine, millest toetatakse vägivallaohvreid ning võitlust laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivallaga, on olnud tõeliselt edukas nii populaarsuse poolest sidusrühmade seas (avalikud asutused, akadeemilised asutused ja vabaühendused) kui ka rahastatud projektide tulemuslikkuse poolest. Sellest on rahastatud projekte, et suurendada teadlikkust, pakkuda ohvritele tugiteenuseid või toetada kohapeal tegutsevaid vabaühendusi. Selle raames on tegeletud erinevate vägivallavormidega, nt koduvägivalla, seksuaalvägivalla, **inimkaubandusega**, kuid ka uute esilekerkivate vägivallavormidega nagu küberkiusamine. Seepärast on oluline jätkata kõigi nende meetmetega ja võtta programmi rakendamisel igati arvesse nende tulemusi ja nendest saadud kogemusi.

Muudatusettepanek

(10) Selleks et hoida ära eri vägivalla vormid ja nendega võidelda ning kaitsta ohvreid, on vaja tugevat poliitilist tahet ja kooskõlastatud tegevust, mille aluseks on varasema Daphne programmi ning õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ja õigusprogrammi meetodid ja tulemused. 1997. aastast käivitatud Daphne rahastamine, millest toetatakse vägivallaohvreid ning võitlust laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivallaga, on olnud tõeliselt edukas nii populaarsuse poolest sidusrühmade seas (avalikud asutused, akadeemilised asutused ja vabaühendused) kui ka rahastatud projektide tulemuslikkuse poolest. Sellest on rahastatud projekte, et suurendada teadlikkust, pakkuda ohvritele tugiteenuseid või toetada kohapeal tegutsevaid vabaühendusi. Selle raames on tegeletud erinevate vägivallavormidega, nt koduvägivalla, seksuaalvägivalla, **inimkaubanduse, ahistamise ja kahjulike tavadeaga nagu naiste suguelundite moonutamise**, kuid ka uute esilekerkivate vägivallavormidega nagu küberkiusamine **ja küberahistamine**. Seepärast on oluline jätkata kõigi nende meetmetega **Daphne programmi jaoks ette nähtud sõltumatu eelarveeraldise abil** ja võtta programmi rakendamisel igati arvesse nende tulemusi ja nendest saadud kogemusi.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Diskrimineerimiskeeld on liidu oluline põhimõte. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 19 sätestatakse võimalus astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Diskrimineerimiskeeld on sätestatud ka harta artiklis 21. Arvesse tuleks võtta diskrimineerimise eri vormide *erisusi* ja paralleelselt tuleks välja töötada vastavad meetmed ühel või mitmel põhjusel diskrimineerimise ennetamiseks ja takistamiseks. Programmist tuleks toetada meetmeid, millega hoida ära diskrimineerimine, rassism, ksenofoobia, antisemitism, moslemivastane vaen ja muud sallimatuse vormid. Siinkohal tuleks erilist tähelepanu pöörata vägivalla kõikide vormide, viha, segregatsiooni ja häbimärgistamise ärahoidmisele ja nendega võitlemisele ning kiusamise, ahistamise ja sallimatu kohtlemisega võitlemisele. Programmi tuleks rakendada vastastikku toetaval viisil koos muude liidu meetmetega, mis on sama eesmärgiga, eelkõige nendega, millele on osutatud komisjoni 5. aprilli 2011. aasta teatises „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistik aastani 2020“¹⁰ ja nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta¹¹.

Muudatusettepanek

(11) Diskrimineerimiskeeld on liidu oluline põhimõte. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 19 sätestatakse võimalus astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Diskrimineerimiskeeld on sätestatud ka harta artiklis 21. Arvesse tuleks võtta diskrimineerimise eri vormide *eripära, sealhulgas otsest, kaudset ja struktuurset diskrimineerimist*, ja paralleelselt tuleks välja töötada vastavad meetmed ühel või mitmel põhjusel diskrimineerimise ennetamiseks ja takistamiseks. Programmist tuleks toetada meetmeid, millega hoida ära diskrimineerimine, rassism, ksenofoobia, *afrofoobia*, antisemitism, *romadevastatus*, moslemivastane vaen, *homofobia* ja muud *vähemusrühmadesse kuuluvate inimeste vastase* sallimatuse vormid *internetis ja mujal, võttes arvesse naiste mitmetasandilist diskrimineerimist*. Siinkohal tuleks erilist tähelepanu pöörata vägivalla kõikide vormide, viha, segregatsiooni ja häbimärgistamise ärahoidmisele ja nendega võitlemisele ning kiusamise, ahistamise ja sallimatu kohtlemisega võitlemisele. Programmi tuleks rakendada vastastikku toetaval viisil koos muude liidu meetmetega, mis on sama eesmärgiga, eelkõige nendega, millele on osutatud komisjoni 5. aprilli 2011. aasta teatises „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistik aastani 2020“¹⁰ ja nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitusel romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta¹¹.

¹⁰ COM(2011)0173.

¹¹ ELT C 378, 24.12.2013, lk 1.

¹⁰ COM(2011)0173.

¹¹ ELT C 378, 24.12.2013, lk 1.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Hoiakute ja keskkonnaga seotud takistused ning juurdepääsu puudumine muudavad puudega **inimestel** teistega võrdsetel alustel ühiskonnas täisväärtuslikult ja tõhusalt osalemise keeruliseks. Puudega inimeste ees seisab veel muidki takistusi: neil on keerulisem pääseda tööturule, saada kaasavat ja **kvaliteetsele** haridust, vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, saada osa kultuurialgatustest ja meediast või kasutada oma poliitilisi õigusi. Olles Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni osaline, on liit ja selle liikmesriigid võtnud endale kohustuse edendada, kaitsta ja tagada kõigile puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielik ja võrdne teostamine. Puuetega inimeste õiguste konventsioonist on saanud liidu õiguskorra lahutamatu osa.

Muudatusettepanek

(12) Hoiakute ja keskkonnaga seotud takistused ning juurdepääsu puudumine muudavad puudega **isikutel** teistega võrdsetel alustel ühiskonnas täisväärtuslikult ja tõhusalt osalemise keeruliseks. Puudega inimeste, **sealhulgas pikaajaliste füüsilise, vaimse, intellektuaalse või meelepuudega inimeste** ees seisab veel muidki takistusi: neil on keerulisem pääseda tööturule, saada kaasavat ja **kvaliteetset** haridust, vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, saada osa kultuurialgatustest ja meediast või kasutada oma poliitilisi õigusi. Olles Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni osaline, on liit ja selle liikmesriigid võtnud endale kohustuse edendada, kaitsta ja tagada kõigile puudega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielik ja võrdne teostamine. Puuetega inimeste õiguste konventsioonist, **mille rakendamine on kohustuslik**, on saanud liidu õiguskorra lahutamatu osa. **Sellega seoses tuleks programmis pöörata erilist tähelepanu meetmetele, mis kasvatavad teadlikkust probleemidest, millega puudega inimesed ühiskonnas täiel määral osalemisel ja võrdsete kodanikena oma õiguste kasutamisel kokku puutuvad, ja neid meetmeid rahastada.**

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Õigus isiku era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele (õigus eraelu puutumatusele) on põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud põhiõigus. Õigus isikuandmete kaitsele on põhiõiguste harta artiklis 8 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16 sätestatud põhiõigus. Isikuandmete kaitse normide järgimist kontrollivad sõltumatud järelevalveasutused. Liidu õigusraamistikus, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679¹² ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680¹³, on sätestatud normid, et tagada, et õigus isikuandmete kaitsele oleks tõhusalt kaitstud. Nende õigusaktidega tehakse riiklikele andmekaitse järelevalveasutustele ülesandeks suurendada üldsuse teadlikkust ja arusaamist isikuandmete töötlemisel esinevatest ohtudest, töötlemise kohta kehtivatest normidest ja kaitsemeetmetest ning isikuandmete töötlemisega seotud õigustest. Arvestades seda, kui oluline on isikuandmete kaitse *sel* tehnoloogia kiire arengu ajastul, peaks liidul olema võimalik **korraldada** teadlikkuse suurendamise meetmeid, uuringuid ja muid asjakohaseid meetmeid.

¹² ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88.

¹³ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89–131.

Muudatusettepanek

(13) Õigus isiku era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele (õigus eraelu puutumatusele) on põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud põhiõigus. Õigus isikuandmete kaitsele on põhiõiguste harta artiklis 8 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16 sätestatud põhiõigus. Isikuandmete kaitse normide järgimist kontrollivad sõltumatud järelevalveasutused. Liidu õigusraamistikus, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679¹² ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680¹³, on sätestatud normid, et tagada, et õigus isikuandmete kaitsele oleks tõhusalt kaitstud. Nende õigusaktidega tehakse riiklikele andmekaitse järelevalveasutustele ülesandeks suurendada üldsuse teadlikkust ja arusaamist isikuandmete töötlemisel esinevatest ohtudest, töötlemise kohta kehtivatest normidest ja kaitsemeetmetest ning isikuandmete töötlemisega seotud õigustest. Arvestades seda, kui oluline on isikuandmete kaitse *praegusel* tehnoloogia kiire arengu ajastul, peaks liidul olema võimalik **võtta** teadlikkuse suurendamise meetmeid, **toetada liidu nõuete kohast andmekaitset edendavaid vabaihendusi ning korraldada** uuringuid ja muid asjakohaseid meetmeid.

¹² ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88.

¹³ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89–131.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13a) Sõna- ja teabevabadus on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. Vaba juurdepääs teabele, meediaraamistiku tingimuste hindamine ning info- ja kommunikatsioonivõrkude vastutustundlik ja turvaline kasutamine on otseselt seotud avaliku arvamuse vaba kujundamisega ning hädavajalik toimiva demokraatia tagamiseks. On vaja, et üldsus omandaks meediapädevuse oskused, mis on vajalikud kriitilise mõtlemise ja arukuse jaoks, ning võime analüüsida keerukaid olukordi, tunda ära arvamuste ja faktide erinevused ning seista vastu mis tahes vormis vihkamisele õhutamisele. Sel eesmärgil peaks liit edendama kõigi kodanike meediapädevuse arendamist olenemata vanusest, tagades koolituse, teadlikkuse suurendamise, uuringud ja muu vajaliku tegevuse.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14) **ELi** toimimise lepingu artikli 24 järgi määravad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt normide abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused. Seda on tehtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 211/2011¹⁴ vastuvõtmisega. Programmiga tuleks toetada määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamist, **toetades nii seda, et**

(14) **Euroopa kodanikualgatus on esimene riikideülene osalusdemokraatia vahend, millega luuakse vahetu side Euroopa kodanike ja liidu institutsioonide vahel. ELi** toimimise lepingu artikli 24 järgi määravad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt normide abil kindlaks Euroopa Liidu lepingu artikli 11 tähenduses kodanikualgatuse esitamise korra ja tingimused. Seda on tehtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr

kodanikud saavad teostada oma õigust algatada ja ***toetada*** Euroopa kodanikualgatusi.

211/2011¹⁴ vastuvõtmisega. Programmiga tuleks toetada määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamist, ***kindlustades seega kodanike võimalusi*** teostada oma õigust algatada, ***toetada*** ja ***ergutada teisi toetama*** Euroopa kodanikualgatusi.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruar 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmäärke.

Muudatusettepanek

(15) ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmäärke ***ning ühtlasi edendama sooteadlikku eelarvestamist ja soolise mõju hindamist vajaduse korral liidu kogu eelarvemenetluse jooksul. Soolise aspekti arvestamise nõuetekohaseks rakendamiseks on vaja sooteadlikku eelarvestamist kõigis asjakohastes eelarveridades ning piisavaid vahendeid ja läbipaistvust soolise võrdõiguslikkuse edendamise ja soolise diskrimineerimise vastase võitluse eelarveridadel. Üksikprojektid ja programm tervikuna tuleks rahastamisperioodi lõpus läbi vaadata, et teha kindlaks, kuivõrd need on eespool nimetatud põhimõtteid järginud.***

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Kooskõlas liidu õigusaktidega, mis käsitlevad võrdset kohtlemist, loovad liikmesriigid võrdse kohtlemise edendamiseks sõltumatud asutused (võrdõiguslikkust edendavad asutused), et võidelda diskrimineerimisega rassilise, etnilise päritolu soo alusel. Kuid mitmed liikmesriigid on läinud veelgi kaugemale ja taganud, et võrdõiguslikkust edendavad asutused saavad käsitleda ka diskrimineerimist, mis toimub muul alusel, nt vanuse, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste, puuete või muul alusel. Võrdõiguslikkust edendavatel asutustel on võrdõiguslikkuse edendamisel ning võrdse kohtlemise õigusnormide kohaldamise tagamisel keskne roll, pakkudes eelkõige sõltumatut abi diskrimineerimisohvritele, korraldades diskrimineerimist käsitlevaid sõltumatuid uuringuid, avaldades sõltumatuid aruandeid ja andes soovitusi seoses diskrimineerimisküsimustega nende riigis. On oluline, et võrdõiguslikkust edendavate asutuste sellesisulist tööd koordineeritaks liidu tasandil. EQUINET loodi 2007. aastal. Selle võrgustiku liikmed on riiklikud asutused, kes edendavad võrdset kohtlemist, nagu sätestatud nõukogu direktiivides 2000/43/EÜ¹⁵ ja 2004/113/EÜ¹⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2006/54/EÜ¹⁷ ja 2010/41/EL¹⁸. EQUINET on erilises olukorras, sest on ainus üksus, kes tagab võrdõiguslikkust edendavate asutuste meetmete koordineerimist. EQUINETi tegevuse koordineerimine on liidu diskrimineerimisvastase õiguse nõuetekohase rakendamise seisukohast kesksel kohal ja seda tuleks programmist toetada.

Muudatusettepanek

(17) Kooskõlas liidu õigusaktidega, mis käsitlevad võrdset kohtlemist, loovad liikmesriigid võrdse kohtlemise edendamiseks sõltumatud asutused (võrdõiguslikkust edendavad asutused), et võidelda diskrimineerimisega rassilise, etnilise päritolu soo alusel. Kuid mitmed liikmesriigid on läinud veelgi kaugemale ja taganud, et võrdõiguslikkust edendavad asutused saavad käsitleda ka diskrimineerimist, mis toimub muul alusel, nt **keele**, vanuse, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste, puuete või muul alusel. Võrdõiguslikkust edendavatel asutustel on võrdõiguslikkuse edendamisel ning võrdse kohtlemise õigusnormide kohaldamise tagamisel keskne roll, pakkudes eelkõige sõltumatut abi diskrimineerimisohvritele, korraldades diskrimineerimist käsitlevaid sõltumatuid uuringuid, avaldades sõltumatuid aruandeid ja andes soovitusi seoses diskrimineerimisküsimustega nende riigis. On oluline, et **kõigi nende asjaomaste** võrdõiguslikkust edendavate asutuste sellesisulist tööd koordineeritaks liidu tasandil. EQUINET loodi 2007. aastal. Selle võrgustiku liikmed on riiklikud asutused, kes edendavad võrdset kohtlemist, nagu sätestatud nõukogu direktiivides 2000/43/EÜ¹⁵ ja 2004/113/EÜ¹⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2006/54/EÜ¹⁷ ja 2010/41/EL¹⁸. **Komisjon võttis 22. juunil 2018 vastu soovitusel võrdõiguslikkust edendavate asutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta, milles käsitletakse nende asutuste volitusi, sõltumatust, tõhusust ja koordineerimist ning koostööd.** EQUINET on erilises olukorras, sest on ainus üksus, kes tagab võrdõiguslikkust edendavate asutuste meetmete koordineerimist.

EQUINETi tegevuse koordineerimine on liidu diskrimineerimisvastase õiguse nõuetekohase rakendamise seisukohast kesksel kohal ja seda tuleks programmist toetada.

¹⁵ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (ELT L 180, 19.7.2000, lk 22).

¹⁶ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meest ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

¹⁵ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (ELT L 180, 19.7.2000, lk 22).

¹⁶ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meest ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17a) Programmi juurdepääsetavuse parandamiseks ning sellega seotud erapooletute juhiste ja praktilise teabe esitamiseks peaks iga liikmesriik looma toetusesaajate ja taotlejate abistamiseks kontaktpunkti. Programmi

kontaktpunktid peaksid olema võimelised täitma oma ülesandeid sõltumatult, ilma avaliku sektori asutuste otsese alluvuse või sekkumiseta otsuste tegemisse. Kontaktpunkte võib hallata liikmesriik või kodanikuühiskonna organisatsioon või nende konsortsium. Programmi kontaktpunktid ei vastuta projektide valimise eest;

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel ja **kodanikuühiskonna organisatsioonidel** on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi **18.** aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja **jätkusuutlikku** keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad **inimõiguste edendamisega** ja kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja **muu** järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada **neist teadlikkust** riiklikul

Muudatusettepanek

(18) Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel, **kodanikuühiskonna organisatsioonidel** ja **inimõiguste kaitsjatel** on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi **19.** aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on **rahastuse suurendamine ja** piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja **jätkusuutliku** keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et **muu hulgas piisava põhirahastuse ja lihtsustatud kuluvõimaluste, finantsreeglite ja menetluste kaudu** toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad **selliste liidu väärtuste nagu demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste edendamisega ning** kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste

tasandil.

strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja **muude** järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada **nende tundmist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel** tasandil.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, eelkõige Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tööga, ja tegema kokkuvõtte teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate tööst, kes tegutsevad programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades.

Muudatusettepanek

(19) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, eelkõige Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tööga, ja tegema kokkuvõtte teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate tööst, kes tegutsevad programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades.

Komisjon peaks aktiivselt juhendama programmis osalejaid, et nad kasutaksid liidu organite, ametite ja asutuste loodud aruandeid ja vahendeid, näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudis välja töötatud sooteadliku eelarvestamise ja soolise mõju hindamise vahendeid.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19a) Kõikehõlmav demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste liidu mehhanism peaks tagama kõigi liikmesriikide tegevuse korrapärase ja võrdse

läbivaatamise, andes vajalikku teavet liikmesriikides üldiste liidu väärtustega seotud puudujääkide kaotamise meetmete rakendamiseks.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) *Teatud tingimustel* peaks **programmis** olema võimalik osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmetel, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ning EFTA liikmetel, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ja muudel Euroopa riikidel. Programmis peaks olema võimalik osaleda ka ühinevatel riikidel, kandidaatriikidel ja potentsiaalsetel kandidaatriikidel, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames.

Muudatusettepanek

(20) *Seoses erieesmärkide – edendada soolist võrdõiguslikkust ja õigusi, kodanike kaasamist liidu demokraatlikku ellu ja selles osalemist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil ning võidelda vägivallaga – täitmisega*, peaks *teatud tingimustel* olema võimalik **programmis** osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmetel, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ning EFTA liikmetel, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, ja muudel Euroopa riikidel. Programmis peaks olema võimalik osaleda ka ühinevatel riikidel, kandidaatriikidel ja potentsiaalsetel kandidaatriikidel, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames *ellu viidavate meetmete Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendavus liikmesriikide*

Muudatusettepanek

(21) Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada *Euroopa lisaväärtus* kõigi programmi raames, *sealhulgas kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil ellu viidavate*

meetmetega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja koostoimet selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel, eriti õiguse, õiguste ja väärtuste fondi raames ja õigusprogrammiga ning programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“ tihedalt seotud poliitikavaldkondi, et kasutada ära kultuuri koostoimet kultuuri- meedia- kunsti-, haridus- ja loovuse valdkondadega. Koosmõju on vaja luua muude Euroopa rahastamisprogrammidega, eriti järgmistes valdkondades: tööhõive, siseturg, ettevõtlus, noorsugu, tervis, kodakondsus, õigus, ränne, julgeolek, teadustegevus, innovatsioon, tehnoloogia, tööstus, ühtekuuluvus, turism, välissuhted, kaubandus ja areng.

meetmete puhul, millega püütakse edendada ja kaitsta ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi. Komisjon peaks püüdlema järjepidevuse, koostoime ja täiendavuse poole liikmesriikide meetmete ja teiste rahastamisprogrammidega, sealhulgas programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“, mis toetavad õiguse, õiguste ja väärtuste fondiga tihedalt seotud poliitikavaldkondi ning liidu asjakohast poliitikat.

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21a) ELi toimimise lepingu artikli 9 kohaselt tuleks edendada tööhõive kõrget taset, piisava sotsiaalse kaitse tagamist ning võitlust sotsiaalse tõrjutuse vastu. Seetõttu tuleks programmi meetmetega edendada koostoimet vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja tööturult kõrvalejäämise vastu võitlemise ning võrdõiguslikkuse edendamise ja diskrimineerimise kõigi vormide vastu võitlemise meetmete vahel. Programmi tuleks seepärast ellu viia nii, et oleks tagatud maksimaalne koostoime ja täiendavus nii selle eri suundade vahel kui ka Euroopa Sotsiaalfondiga+. Lisaks tuleks tagada koostoime Erasmuse ja Euroopa Sotsiaalfondiga+, tagamaks, et need fondid aitavad ühiselt kaasa kvaliteetse hariduse andmisele ja kõigile

võrdsete võimaluste kindlustamisele.

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22a) *Oluline on tagada programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ja rakendamine võimalikult tulemuslikult ja kasutajasõbralikult, tagades samal ajal ka õiguskindluse ja programmile juurdepääsu kõigile osalejatele.*

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22b) *Programmi eesmärkide saavutamiseks ja rahaliste vahendite optimaalseks kasutamiseks on kõige olulisem parandada programmi elluviimist ja raha kasutamist.*

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) *[the new FR]* (edaspidi „finantsmäärus“). Selles

(23) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) *[uus finantsmäärus]* (edaspidi

määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.

„finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, **finantsabi**, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta, **ning nõutakse vahendite kasutamisel täielikku läbipaistvust, usaldusväärset finantsjuhtimist ja vahendite kaalutletud kasutamist. Eeskätt tuleks programmi rakendamise raames rakendada ja tugevdada veelgi eeskirju, milles käsitletakse võimalust rahastada kohalikke, piirkondlikke, riiklikke ja riikidevahelisi kodanikuühiskonna organisatsioone, sealhulgas rohujuure tasandi kodanikuühiskonna organisatsioone mitmeaastaste tegevustoetuste, alltoetuste (kolmandatele isikutele antava finantsabi) kaudu ja sätteid, millega tagatakse kiired ja paindlikud toetuste andmise menetlused, nagu kaheastmeline taotlusmenetlus, kasutajasõbralikud taotlusvõimalused ja aruandlusmenetlused.**

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmärgi ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja **ühikuhindade** kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega. Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele

Muudatusettepanek

(24) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmärgi ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust, **asjakohaste sidusrühmade ja sihtrühma kuuluvate toetusesaajate suurust ja suutlikkust ning** eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete, **ühikuhindade** ja **alltoetuste** kasutamise kaalumist ning ka **kaasrahastamise kriteeriume, mille puhul**

(EL, Euratom) nr 883/2013,²⁰ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95,²¹ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²² ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²³ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁴. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11.

võetakse arvesse vabatahtlikku tööd ning sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega. Kaasrahastamise nõudeid tuleks aktsepteerida mitterahalistena ja neist võib piiratud lisarahastamise juhtudel loobuda. Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,²⁰ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95,²¹ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²² ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²³ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁴. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11.

septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) **Kolmandad** riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, **võivad** liidu programmides **osaleda** koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel.

Muudatusettepanek

(25) **Seoses erieesmärkide – edendada soolist võrdõiguslikkust, õigusi, kodanike kaasamist liidu demokraatlikku ellu ja selles osalemist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil ning võidelda vägivallaga – täitmisega, võivad kolmandad** riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed,

Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

osaleda liidu programmides koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26a) *Ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, seatakse eesmärgiks anda liidule vahendid, millega paremini kaitsta oma eelarvet, kui puudused õigusriigi toimimises kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuve. See peaks täiendama õiguste ja väärtuste programmi, millel on teistsugune roll – poliitikameetmete rahastamine kooskõlas põhiõiguste ja euroopalike väärtustega, mille keskmes on inimeste elu ja osalemine.*

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Vastavalt [nõukogu otsuse 2013/755/EL²⁵ artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel *asuvad* isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

²⁵ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek

(27) Vastavalt [viide ajakohastatakse vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel *asutatud* isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. **Programmi rakendamisel tuleb võtta arvesse ülemeremaade ja -territooriumide eraldatusest tulenevaid piiranguid ning nende tõhusat osalemist tuleb jälgida ja korrapäraselt hinnata.**

²⁵ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada *üldeesmärk*, milleks on suunata

Muudatusettepanek

(28) Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada *üldeesmärki*, milleks on suunata

25 % ELi eelarve kulutustest
kliimaeesmärkide toetamiseks.

Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahehindamise raames.

mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajal kliimaeesmärkide toetamiseks 25 % ELi eelarve kulutustest ja saavutada iga-aastane 30 % eesmärk võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 2027. aastaks. Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahehindamise raames.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid programmi mõju kohta kohapeal.

Muudatusettepanek

(29) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. ***Sellega seoses võiks kodanikuühiskonna organisatsioonid, kohalikud asutused, sotsiaalpartnerid jt lugeda sellisteks taotlejateks ja toetusesaajateks, kellel ei pruugi olla järelevalve- ja aruandlusnõuete täitmiseks vajalikke vahendeid ja töötajaid.*** Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid programmi mõju kohta kohapeal.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Selleks et tagada **käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused**, tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse artiklites 14 ja 16 ja II lisas osutatud näitajaid. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek

(30) Selleks et **täiendada käesolevat määrust eesmärgiga viia programm ellu ja tagada selle eesmärkide saavutamiseks tehtavate edusammude tõhus hindamine**, tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse **artikli 13 kohaseid tööprogramme ning** artiklites 14 ja 16 ja II lisas osutatud näitajaid. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

(31) **Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas**

Muudatusettepanek

välja jäetud

²⁶ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).*

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“).

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse **kodanike, võrdõiguslikkuse**, õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“).

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise **eeskirjad**.

Muudatusettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid **ja ulatus**, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise **tingimused**.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada **ELi** aluslepingutes sätestatud **õiguseid** ja **väärtuseid**, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu, et toetada avatud, demokraatlikke ja kaasavaid ühiskondi.

Muudatusettepanek

1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada aluslepingutes sätestatud **õigusi** ja **väärtusi**, sealhulgas **ELi lepingu artiklis 2 sätestatud demokraatiat, õigusriiki ja põhiõigusi, eeskätt** kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise **ja nende suutlikkuse suurendamise** kaudu **kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, eriti rohujuure tasandil**, et toetada **ja edasi arendada** avatud, **õigustel põhinevaid**, demokraatlikke, **võrdõiguslikke** ja kaasavaid ühiskondi.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 2 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-a) kaitsta ja edendada demokraatiat ja õigusriiki kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil (liidu väärtuste tegevussuund);

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) edendada võrdõiguslikkust ja **õiguseid** (võrdõiguslikkuse ja **õiguste**

Muudatusettepanek

a) edendada võrdõiguslikkust, **sealhulgas soolist võrdõiguslikkust,**

tegevussuund),

õigusi, diskrimineerimiskeeldu ja soolise aspekti arvestamist (võrdõiguslikkuse, õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse tegevussuund);

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 2– punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) *edendada* kodanike *kaasatust* ja osalemist liidu demokraatlikus elus (*kodanike kaasatuse ja osalemise* tegevussuund),

Muudatusettepanek

b) *suurendada kodanike ja eelkõige noorte teadlikkust liidu olulisusest meetmetega, mille eesmärk on säilitada mälestusi liidu loomiseni viinud ajaloolistest sündmustest ning edendada demokraatiat, väljendusvabadust, pluralismi, kodanikukaasatust, kodanike kohtumisi ja kodanike aktiivset osalemist liidu demokraatlikus elus (kodanikuaktiivsuse tegevussuund);*

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) võitlus vägivallaga (Daphne tegevussuund).

Muudatusettepanek

c) võitlus vägivallaga, *sealhulgas soolise vägivallaga* (Daphne tegevussuund).

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2a

Liidu väärtuste tegevussuund

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames ning artikli 2 lõike 2 punktis -a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

- a) demokraatia ja õigusriigi kaitsmine ja edendamine, sealhulgas kodanikuühiskonna sellise tegevuse toetamise kaudu, mis edendab kohtusüsteemi sõltumatust ja sõltumatute kohtute pakutavat tõhusat õiguskaitset, sealhulgas põhiõiguste kaitset; toetuse pakkumine sõltumatutele inimõiguslastele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes jälgivad õigusriigi järgimist, rikkumisest teatajate kaitsmiseks ja algatuste jaoks, millega edendatakse läbipaistvuse jagatud kultuuri, head juhtimistava ja võitlust korruptsiooni vastu;*
- b) demokraatlikuma liidu ülesehitamise edendamine ning aluslepingutes sätestatud õiguste ja väärtuste kaitsmine ja neist teadlikkuse suurendamine, andes rahalist toetust sõltumatutele kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes edendavad ja kasvatavad neid õigusi ja väärtusi kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, luues seeläbi keskkonna, mis võimaldab demokraatlikku dialoogi ning tugevdab väljendusvabadust, rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabadust, meediavabadust ja meedia mitmekesisust ning akadeemilist vabadust.*

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Võrdõiguslikkuse ja **õiguste** tegevussuund

Muudatusettepanek

Võrdõiguslikkuse, **õiguste** ja **soolise võrdõiguslikkuse** tegevussuund

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames ning artikli 2 lõike 2 punktis a seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **hoida** ära diskrimineerimine soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puute, vanuse **või** seksuaalse sättumuse alusel, ja võidelda sellistel alustel diskrimineerimise vastu, ning toetada terviklikku poliitikat, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning nende arvessevõtmist, ning poliitikat, et võidelda rassismi ja sallimatuse kõigi vormide vastu;

Muudatusettepanek

a) **edendada võrdõiguslikkust ning hoida** ära diskrimineerimine soo, rassilise, **sotsiaalse** või etnilise päritolu, **nahavärvi, geneetilise eripära, keele**, usutunnistuse või veendumuste, **poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, omandi, sünnipära**, puute, vanuse, seksuaalse sättumuse **või mis tahes muul** alusel, ja võidelda sellistel alustel diskrimineerimise vastu, ning toetada terviklikku poliitikat, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning nende arvessevõtmist, ning poliitikat,

et võidelda rassismi ja sallimatuse kõigi vormide vastu *nii internetis kui ka mujal*;

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) toetada terviklikku poliitikat ja programme naiste õiguste, soolise võrdõiguslikkuse, naiste võimestamise ja soolise aspektiga arvestamise edendamiseks;

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kodanike kaasatuse ja osalemise tegevussuund

Kodanikuaktiivsuse tegevussuund

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis *b* seatud erieesmärgi raames *keskendutakse programmis järgmisele*:

Artikli 2 lõike 2 punktis *a* seatud erieesmärgi raames *püütakse programmiga saavutada järgmisi eesmärke*:

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) *parandada* kodanike arusaamist liidust, selle *ajaloost, kultuuripärandist ja mitmekesisusest*;

Muudatusettepanek

a) *toetada kodanike esitatud projekte (pidades silmas eeskätt noori), mille eesmärk on julgustada inimesi mitte ainult mäletama ELi rajamisele eelnenud sündmusi, mis moodustavad liidu ajaloolise mälu tuumiku, vaid ka õppima rohkem oma ühisest ajaloost, kultuurist ja väärtustest ning tajuda ühist kultuuripärandit ning kultuurilist ja keelelist mitmekesisust rikkusena, mis on aluseks ühisele tulevikule; tugevdada kodanike arusaamist liidust, selle olemasolu põhjusest ja saavutustest, ning suurendada teadlikkust liidu praegustest ja tulevastest väljakutsetest, samuti vastastikuse mõistmise ja sallivuse tähtsusest, mis on Euroopa projekti keskmes*;

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) *edendada ja toetada heade tavade vahetamist Euroopa kodanikuhariduse – nii formaal- kui ka mitteformaalse hariduse – valdkonnas*;

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) edendada *suhtlust ja koostööd eri riikide kodanike vahel; edendada kodanike kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalemist, mis aitab kodanikel ja esindusühendustel teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.*

Muudatusettepanek

b) edendada *avalikku dialoogi sõpruslinnade, kodanike, eelkõige noorte kohtumiste kaudu ning koostöö kaudu eri riikide omavalitsuste, kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, et anda neile otsene praktiline kogemus liidu kultuurilisest mitmekesisusest ja pärandist ning suurendada kodanike osalust ühiskonnas;*

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

ba) edendada ja suurendada *kodanikuosalust liidu demokraatlikus elus kohalikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil; võimaldada kodanikel ja ühendustel edendada kultuuridevahelist dialoogi ja korraldada asjakohaseid avalikke arutelusid liidu tegevuse kõigi valdkondade üle, aidates sellega kaasa liidu poliitilise tegevuskava kujundamisele; toetada ühisalgatuste korraldamist, seda nii kodanike ühenduste kui ka juriidiliste isikute võrgustike kujul, eesmärgiga edendada tõhusamalt eelmistes lõikudes esitatud eesmärkide saavutamist;*

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktis c seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõikes 1 seatud üldeesmärgi ning artikli 2 lõike 2 punktis c seatud erieesmärgi raames keskendutakse programmis järgmisele:

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõik 1 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-a) hoida ära igasugune naiste vastu suunatud sooline vägivald ja võidelda sellega ning edendada Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon) täielikku rakendamist kõigil tasanditel, ning

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) hoida ära igasugune vägivald, mis on suunatud laste, noorte ja **naiste või muude riskirühmade** vastu ning võidelda sellega;

Muudatusettepanek

a) hoida ära igasugune vägivald, mis on suunatud laste, noorte ja **muude riskirühmade, näiteks LGBTQI-inimeste, puudega inimeste, vähemuste, eakate, pagulaste ja sisserändajate** vastu ning võidelda sellega;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) toetada ja kaitsta sellise vägivalla ohvreid.

Muudatusettepanek

b) toetada ja kaitsta sellise vägivalla ohvreid, ***sealhulgas toetades kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevust, mis hõlbustab õiguskaitse, ohvriabi teenuste ja turvalise politseiaruandluse kättesaadavust kõigi vägivallaohvrite jaoks ja need tagab, ning toetades ja tagades soolise vägivalla ohvritele kogu liidus samal tasemel kaitset.***

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on ***jooksevhindades [641 705 000] eurot.***

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on ***2018. aasta hindades [1 627 000 000] eurot [jooksevhindades 1 834 000 000 eurot].***

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-a) [754 062 000 eurot 2018. aasta hindades] [850 000 000 eurot jooksevhindades] (s.o 46,34 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2

punktis -a osutatud erieesmärkide jaoks;

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) [408 705 000] eurot *artikli 2 lõike 2 punktis a ja* artikli 2 lõike 2 *punktis c* osutatud erieesmärkide jaoks;

Muudatusettepanek

a) [429 372 000 eurot 2018. aasta hindades] [484 000 000 eurot] (s.o 26,39 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2 *punktides a ja c* osutatud erieesmärkide jaoks;

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) [233 000 000] *eurot* artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud *erieesmärgi* jaoks.

Muudatusettepanek

b) [443 566 000 *eurot* 2018. aasta hindades] [500 000 000 eurot] (s.o 27,26 % kogu rahastamispaketist) artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud *erieesmärkide* jaoks.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon eraldab vähemalt 50 % käesoleva lõike esimese lõigu punktides -a ja a osutatud summadest kodanikuühiskonna organisatsioonide

tegevuse toetuseks, millest vähemalt 65 % eraldatakse kohalikele ja piirkondlikele kodanikuühiskonna organisatsioonidele.

Komisjon ei tohi kalduda rahastamispaketi raames eraldatud protsendimäärast, mis on esitatud I lisa punktis -a, kõrvale rohkem kui 5 protsendipunkti võrra. Juhul kui selle piirmäära ületamine peaks osutuma vajalikuks, on komisjonil õigus võtta artikli 16 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa punkti -a, muutes programmist eraldatavate vahendite protsendimäära 5–10 protsendipunkti võrra.

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel ***või kaudselt artikli 62 lõike 1 punkti c alusel.*** Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas ***asjaomase*** liikmesriigi huve.

Muudatusettepanek

5. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide ***või komisjoni*** palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas liikmesriigi huve.

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 6a

Väärtuste toetamise mehhanism

1. *Erandjuhtudel, kui liikmesriigis toimub ELi lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste järgimise tõsine ja järsk halvenemine, ning kui on oht, et neid väärtusi ei kaitsta ega edendata piisavalt, võib komisjon korraldada kodanikuühiskonna organisatsioonidele toetustaotluste esitamise kiirmenetluse, et hõlbustada, toetada ja tõhustada demokraatlikku dialoogi kõnealuses liikmesriigis ning lahendada ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste ebapiisava järgimise probleem.*

2. *Komisjonil eraldab kuni 5 % artikli 6 lõike 2 punktis -a osutatud summadest käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuste toetamise mehhanismile. Iga eelarveaasta lõpus kannab komisjon kõik selle mehhanismi alla kuuluvad paigutamata vabad vahendid üle, et toetada muid programmi eesmärkide alla kuuluvaid meetmeid.*

3. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väärtuste toetamise mehhanismi kasutuselevõtu kohta. Mehhanism võetakse kasutusele kõigis liikmesriikides kohaliku olukorra jälgimiseks läbiviidava tervikliku, korrapärase ja asitõenditel põhineva järelevalve ning demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste olukorra hindamise alusel.*

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse

täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli **61** lõike 1 punktis c osutatud asutustega.

täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli **62** lõike 1 punktis c osutatud asutustega.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis.

Muudatusettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis, **peamiselt meetmetoetuste ning iga-aastaste ja mitmeaastaste tegevustoetuste kaudu. Rahalisi toetusi võib anda viisil, mis tagab usaldusväärse finantsjuhtimise ja avaliku sektori vahendite kaalutletud kasutamise, madalama halduskoormuse programmi läbiviija ja toetusesaajate jaoks ning võimalike toetusesaajate juurdepääsu programmi vahenditele. Kasutada võib kindlasummalisi makseid, ühikuhindu, kindlamääralisi makseid ja alltoetusi (kolmandatele isikutele antav rahaline toetus). Kaasrahastamist aktsepteeritakse mitterahalisena ja sellest võib piiratud lisarahastamise juhtudel loobuda.**

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 2 täpsustatud erieesmärkide saavutamisele. Rahastamiskõlblikud on eelkõige **I lisas** loetletud meetmed.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 2 täpsustatud **üld- või** erieesmärkide saavutamisele. (Rahastamiskõlblikud on) eelkõige **artiklis**

Muudatusettepanek 77

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 11 lõikega 2 moodustab komisjon kodanikuühiskonna peetava dialoogi rühma, mille eesmärk on tagada korrapärane, avatud ja läbipaistev dialoog programmi toetusesaajate ja teiste asjaomaste sidusrühmadega, et vahetada kogemusi ja hääld tavaid ning arutada poliitika arengut programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkides ning sellega seotud valdkondades.

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Rahastamiskõlblikud meetmed

Artiklis 2 seatud üld- ja erieesmärgid viiakse ellu eeskätt, kuid mitte üksnes järgmiste meetmete toetamise kaudu:

- a) teadlikkuse suurendamine, avalik koolitamine, teavitamise edendamine ja teabe levitamine, et parandada poliitika, põhimõtete ja õiguste tundmist programmiga hõlmatud valdkondades ja eesmärkide osas;**
- b) vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade vahel, et**

parandada teadmisi ja vastastikust mõistmist ning ühiskonnaelus osalemist ja demokraatlikku kaasatust;

c) analüüsi-, järelevalve-, aruandlus- ja kaitsemeetmed, et paremini mõista olukorda liikmesriikides ja liidu tasandil programmiga hõlmatud valdkondades ning parandada liidu õiguse ja poliitika ning liidu ühiste väärtuste nõuetekohast ülevõtmist ja rakendamist liikmesriikides; selline tegevus on näiteks ka andmete ja statistika kogumine; ühtsete metoodikate ning vajaduse korral näitajate või võrdlusnäitajate väljatöötamine; uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused; hindamised; mõju hindamine; suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine;

d) asjakohaste sidusrühmade koolitamine, et parandada nende teadmisi liidu poliitikast ja õigustest programmiga hõlmatud valdkondades, ning asjakohaste sidusrühmade iseseisvuse ja suutlikkuse suurendamine, et toetada poliitikat ja õigusi programmiga hõlmatud valdkondades, sealhulgas strateegiliste kohtuvaidluste kaudu;

e) üldsuse teadlikkuse ja arusaamise suurendamine isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitsmise ning digijulgeolekuga seotud ohtudest, eeskirjadest, kaitsemeetmetest ja õigustest;

f) kodanike pühendumuse suurendamine õigusele, võrdõiguslikkusele, õigusriigile ja demokraatiale ning nende teadlikkuse parandamine Euroopa põhiväärtustest ja kodanike õigustest ja kohustustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, näiteks õigus reisida, töötada, õppida ja elada teises liikmesriigis, kasutades teabekampaaniaid ning edendades vastastikust mõistmist, kultuuridevahelist dialoogi ja mitmekesisuse austamist liidus;

g) kodanike, eelkõige noorte teadlikkuse parandamine Euroopa

kultuurist, kultuuripärandist, identiteedist, ajaloost ja ajaloolisest mälust ning nende liitu kuulumise tunde tugevdamine, eelkõige algatuste kaudu, mis kajastavad Euroopa lähiajaloo totalitaarsete režiimide põhjusi ja mälestavad nende kuritegude ohvreid ja toimunud ebaõiglust, ning Euroopa lähiajaloo muid määravaid hetki puudutava tegevuse kaudu;

h) eri rahvusest ja kultuurist kodanike kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade meetmetes ning väikesemahulistes ja kodanikuühiskonna projektides, tugevdades sellega alt-üles lähenemisviisi;

i) aktiivse ja kaasava osalemise soodustamine ja hõlbustamine, pöörates demokraatlikuma liidu ülesehitamisel erilist tähelepanu tõrjutud ühiskonnarühmadele, teadlikkuse suurendamine, põhiõiguste, õiguste ja väärtuste edendamine ja kaitsmine kõikides programmiga hõlmatud valdkondades kõikidel tasanditel tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu, samuti Euroopa võrgustike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse arendamine, et aidata kaasa liidu õiguse, poliitiliste eesmärkide, väärtuste ja strateegiate väljatöötamisele, neist teadlikkuse tõstmisele ja nende rakendamise järelevalvele;

j) määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamine, toetades seeläbi seda, et kodanikud saavad teostada oma õigust algatada ja toetada Euroopa kodanikualgatusi;

k) programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise ja ülekantavuse parandamine ning inimeste ja kodanikuühiskonna teavitamine nendest, sealhulgas sõltumatute programmi kontaktpunktide loomise ja toetamise kaudu;

l) õigusriigi olukorda jälgivate

inimõiguslaste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse ja sõltumatuse tugevdamine ning kohaliku, piirkondliku, riikliku ja riikidevahelise tasandi meetmete toetamine;

m) rikkumisest teatajate kaitsmise toetamine, sealhulgas algatused ja meetmed, millega luua võimalused ohutuks teatamiseks organisatsioonide siseselt ning avaliku sektori asutustele või muudele asjakohastele asutustele, samuti meetmed, millega kaitsta rikkumisest teatajaid koondamise, madalamale ametikohale üleviimise või muude kättemaksuvormide eest, kaasa arvatud asjakohaste avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade teavitamise ja koolitamise kaudu;

n) selliste algatuste ja meetmete toetamine, millega edendada ja kaitsta meedia vabadust ja mitmekesisust ning suurendada suutlikkust tegeleda uute keerukate küsimustega, nagu uus meedia ja vihakõnele ning sihilikule väärteabele vastuseismine teadlikkuse suurendamise, koolituste, uuringute ja järelevalvemeetmete abil;

o) selliste kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine, kes tegelevad avaliku halduse ja avaliku sektori asutuste usaldusväärse, läbipaistvuse ja vastutuse edendamise ja jälgimisega ning korruptsiooni vastu võitlemisega;

p) vägivallaohvrite ja ohus olevate inimeste aitamise, majutamise ja kaitsmisega tegelevate organisatsioonide, sealhulgas naiste varjupaikade toetamine.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

Muudatusettepanek

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega ***ning need hõlmavad meetmetoetusi, mitmeaastaseid tegevustoetusi ja alltoetusi.***

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Hindamiskomisjon võib koosneda välisekspertidest.

Muudatusettepanek

2. Hindamiskomisjon võib koosneda välisekspertidest. ***Hindamiskomisjoni koosseisus tagatakse sooline tasakaal.***

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

Muudatusettepanek

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid ***ja välditakse topeltrahastamist, näidates selgelt iga kululiigi rahastamisallikad, nagu näeb ette usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte.*** [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme

rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a – taane 1

Komisjoni ettepanek

- liikmesriik või **sellega** seotud ülemeremaa või -territoorium;

Muudatusettepanek

- liikmesriik või **liikmesriigiga** seotud ülemeremaa või -territoorium;

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a – taane 2

Komisjoni ettepanek

- **programmiga** ühinenud kolmas riik;

Muudatusettepanek

- **käesoleva määruse artikli 2 lõike 2 punktides a ja c nimetatud erieesmärkidega seoses programmiga** ühinenud kolmas riik;

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) iga juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või iga rahvusvaheline organisatsioon.

Muudatusettepanek

- b) iga **mittetulunduslik** juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või iga rahvusvaheline organisatsioon.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 12 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustikule (EQUINET) võib anda tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustikule (EQUINET) võib **artikli 6 lõike 2 punkti a alusel** anda tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks, **tingimusel et nende tööprogrammi kohta on tehtud soolise mõju hindamine.**

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 13 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Tööprogramm

Muudatusettepanek

Tööprogramm **ja mitmeaastased prioriteedid**

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Programmi rakendatakse** finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek

1. **Programm viiakse ellu** finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Kui komisjon teeb otsuseid programmi prioriteetide kohta, kohaldab ta partnerluse põhimõtet ja näeb kooskõlas artikliga 15 a ette sidusrühmade laiaulatusliku kaasamise programmi ja selle tööprogrammide kavandamise, rakendamise, järelvalvesse ja hindamisse.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artiklis 19 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Komisjonile antakse kooskõlas artikliga 16 õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega luuakse asjakohane tööprogramm.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 2 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 2 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, *kogutakse asjakohasel juhul soo järgi liigendatult.*

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed **ja kõige vähem koormavad** aruandlusnõuded. **Et hõlbustada aruandlusnõuete täitmist, teeb komisjon kättesaadavaks kasutajasõbralikud vormid ning tagab tutvustus- ja tugiprogrammid, mis on konkreetselt suunatud kodanikuühiskonna organisatsioonidele, millel ei pruugi alati olla aruandlusnõuete täitmiseks oskusteavet, piisavaid vahendeid ega töötajaid.**

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Hindamised **toimuvad** piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek

1. Hindamised **on sootundlikud, nende käigus kogutakse andmeid sugupoolte lõikes, nad sisaldavad iga tegevussuuna jaoks eraldi peatükki ning neis võetakse arvesse nende inimeste arvu, kelleni jõuti, nende tagasisidet ja geograafilist hõlmatust ning hindamised tehakse** piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks

kasutada otsustamisprotsessis.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. Vahehindamisel võetakse arvesse eelkäija programmide (õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm ning programm „Kodanike Euroopa”) pikaajalise mõju hindamiste tulemusi.

Muudatusettepanek

2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. Vahehindamisel võetakse arvesse eelkäija programmide (õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm ning programm „Kodanike Euroopa”) pikaajalise mõju hindamiste tulemusi. ***Vahehindamine sisaldab soolise mõju hindamist, et hinnata, mil määral on programmi soolise võrdõiguslikkuse eesmärgid saavutatud, et tagada seda, et ükski programmi komponent ei avalda soolisele võrdõiguslikkusele tahtmatut negatiivset mõju, ning esitada soovitud selle kohta, kuidas tuleks välja töötada tulevase projektikonkursse ja tegevustoetuse määramise otsuseid, et aktiivselt edendada soolise võrdõiguslikkuse küsimusi.***

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. ***Komisjon teeb hinnangu avalikuks ja hõlpsasti***

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Artiklis* 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek

2. *Artiklites 13 ja* 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027.

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad *artiklis* 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad *artiklites 13 ja* 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

Muudatusettepanek

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

Ekspertide rühma puhul, kellega konsulteeritakse, peab olema tagatud sooline tasakaal. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel tagab komisjon kõikide dokumentide, sealhulgas õigusaktide eelnõude sama- ja õigeaegse edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal nende esitamisega liikmesriikide ekspertidele. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu peavad seda vajalikuks, võivad nad kumbki saata oma eksperdid osalema komisjoni ekspertide rühmade delegeeritud õigusakte ettevalmistavatel koosolekutel, kuhu on kutsutud liikmesriikide eksperdid. Selleks edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelseisvate kuude töökava ja kutsed kõikidele ekspertide koosolekutele.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. ***Tuginedes 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelise parema***

õigusloome kokkuleppele, võivad kodanikud ja muud sidusrühmad väljendada nelja nädala jooksul oma arvamust delegeeritud õigusakti teksti kavandi kohta. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komiteega konsulteeritakse teksti kavandi osas, tuginedes vabaihenduste ning kohalike ja piirkondlike ametiasutuste kogemustele programmi rakendamisel.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 14 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek

6. Artiklite 13 ja 14 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat,

Muudatusettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele *ning vajaduse korral*

tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

niiviisi rahastatud meetmetest kasusaajatele ja neis osalejatele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet vormis, mis on kättesaadav ka puudega inimestele, näidates nii liidu antavat lisaväärtust ja aidates komisjoni andmete kogumisel, et suurendada eelarve läbipaistvust.

Muudatusettepanek 101

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid.
Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 2 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek

2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid.

Muudatusettepanek 102

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 18a

Programmi kontaktpunktid

Iga liikmesriik loob sõltumatu programmi kontaktpunkti, mille kvalifitseeritud töötajate ülesanne on eelkõige anda sidusrühmadele ja programmi toetusesaajatele erapooletuid juhiseid, praktilist teavet ja abi seoses programmi ja selle taotlusmenetluse kõigi

aspektidega.

Muudatusettepanek 103

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19**

Komisjoni ettepanek

Artikkel 19

Komiteemenetlus

- 1. Komisjoni abistab komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.*
- 2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.*
- 3. Komitee võib programmi eri tegevussuundadega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 104

**Ettepanek võtta vastu määrus
-I lisa (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-I lisa

Artikli 6 lõikes 1 osutatud programmi vabad rahalised vahendid jaotatakse järgmiselt:

- a) artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud summa ulatuses:*
 - vähemalt 15 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 3 punktis aa osutatud erieesmärki;*
 - vähemalt 40 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 5 punktis -a osutatud*

erieesmärke, ning

– vähemalt 45 % tegevusele, millega rakendatakse artikli 3 punktides a ja b ning artikli 5 punktides a ja b osutatud erieesmärke;

b) artikli 6 lõike 2 punktis b osutatud summa ulatuses:

- 15 % ajaloolise mäluga seotud tegevusele;
- 65 % demokraatlikule osalusele;
- 10 % reklaamitegevusele, ning
- 10 % haldusele.

Muudatusettepanek 105

**Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa**

Komisjoni ettepanek

I lisa

Programmi meetmed

Artikli 2 lõikes 2 osutatud programmi erieesmärkide saavutamist toetatakse eelkõige järgmiste meetmete kaudu:

(a) teadlikkuse suurendamine, teabe levitamine, et parandada poliitika ja õiguste tundmist programmiga hõlmatud valdkondades;

(b) vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade vahel, et parandada oma teadmisi ja vastastikust mõistmist ning ühiskonnaelus osalemist ja demokraatlikku kaasatust;

(c) analüüsi- ja järelevalvemeetmed,¹ et paremini mõista olukorda liikmesriikides ja ELi tasandil programmiga hõlmatud valdkondades ning parandada liidu õiguse ja poliitika rakendamist liikmesriikides;

(d) sidusrühmade koolitamine, et

Muudatusettepanek

välja jäetud

parandada nende teadmisi liidu poliitikast ja õigustest programmiga hõlmatud valdkondades;

(e) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite arendamine ja hooldus;

(f) kodanike teadlikkuse suurendamine Euroopa kultuurist, ajaloost ja ajaloolisest mälust ning liitu kuulumise tunde tugevdamine;

(g) Euroopa eri rahvuste ja kultuuride kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade meetmetes;

(h) demokraatlikuma liidu ehitamises aktiivse osalemise ning õigustest ja väärtustest teadlikkuse suurendamise julgustamine ja hõlbustamine kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu;

(i) määruse [(EL) nr 211/2011] rakendamise tehnilise ja korraldusliku toe rahastamine, toetades seeläbi seda, et kodanikud saavad teostada oma õigust algatada ja toetada Euroopa kodanikualgatusi;

(j) Euroopa võrgustike suutlikkuse suurendamine, et edendada ja edasi arendada liidu õigust, poliitikaeesmärke ja strateegiaid, ning programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine;

(k) programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise ja ülekantavuse parandamine ning inimeste teavitamine nendest, sh programmikontaktpunktide/rüülike kontaktisikute võrgustiku loomise ja toetamise kaudu.

¹ *Siia alla kuuluvad näiteks andmete ja statistika kogumine; ühtsete metoodikate ning vajaduse korral näitajate või võrdlusnäitajate väljatöötamine; uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused; hindamised; mõju hindamine; suuniste, aruannete ja õppematerjalide*

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu määrus II lisa – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Programmi jälgitakse **näitajate** kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid. Selleks kogutakse andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Muudatusettepanek

Programmi jälgitakse **tulemusnäitajate** kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid. **Võimaluse korral liigitatakse näitajad vanuse, soo ja kõigi muude kogutavate andmete põhjal, näiteks etniline päritolu, puue, sooline identiteet.** Selleks kogutakse andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus II lisa – lõik 1 – tabel

Komisjoni ettepanek

Nende inimeste arv, kelleni on jõutud järgmiste meetmete kaudu:

- i) koolitusmeetmed;
- ii) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise meetmed;
- iii) teadlikkuse suurendamise ja teavitamise ja teabe levitamise meetmed.

Muudatusettepanek

Nende inimeste arv **soo ja vanuse kaupa**, kelleni on jõutud järgmiste meetmete kaudu:

- i) koolitusmeetmed;
- ii) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise meetmed;
- iii) teadlikkuse suurendamise ja teavitamise ja teabe levitamise meetmed.

Muudatusettepanek 108

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – lõik 1 – rida 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Komisjon avaldab igal aastal ka järgmised
väljundnäitajad:***

Muudatusettepanek 109

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – lõik 1 – rida 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Rahastatud taotluste ja meetmete arv
artikli 9 lõike 1 loetelu ja
tegevussuundade lõikes***

Muudatusettepanek 110

**Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – lõik 1 – rida 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Taotlejate poolt soovitud ja neile
eraldatud rahastamise tase artikli 9
lõike 1 loetelu ja tegevussuundade lõikes***

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – tabel – rida 6

Komisjoni ettepanek

Selliste rahvusvaheliste võrgustike ja algatuste arv, milles keskendutakse programmi meetmete tulemusena Euroopa ajaloolisele mälule ja **kultuuripärandile**

Muudatusettepanek

Selliste rahvusvaheliste võrgustike ja algatuste arv, milles keskendutakse programmi meetmete tulemusena Euroopa ajaloolisele mälule, **pärandile** ja **dialoogile kodanikuühiskonnaga**

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – tabel – rida 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Projektide geograafiline jaotus